

מדינת ישראל

משרד המשפטים

המשנה ליועץ המשפטי לממשלה

(משפט ציבורי-מינהלי)

ב' טבת תשפ"א

17/12/2020

לכבוד
עו"ד יעקב (ינקי) קוינט,
מנהל רשות החברות הממשלתיות

שלום רב,

הנדון: הליך מינויים של דירקטורים בחברות הממשלתיות ומעמד נבחרת הדירקטורים

בהמשך למכתבו של שר הדיגיטל הלאומי, חה"כ דוד אמסלם, שכותרתו "ביטול נבחרת הדירקטורים לחברות הממשלתיות" מיום 15.12.2020 ושגדרו הנחה אותך השר להתעלם מחוות דעת משפטית מחייבת שניתנה על דעת היועץ המשפטי לממשלה, בנושא שבנדון, אבקש לפנות אליך, על דעת היועץ המשפטי לממשלה, כדלקמן:

1. בפתח הדברים, יובהר כי חוות הדעת אותה מבקש השר לבטל במכתבו אליך עוסקת בשאלה משפטית הנוגעת לדרך החוקית לבחירתם של מועמדים לתפקיד דירקטור בחברה הממשלתית בידי השרים. לעניין זה קובעת חוות הדעת את העיקרון המתבקש מפרשנות הדין לפיו הצעת מועמדים לכהונה כדירקטורים בחברות הממשלתיות צריכה להיעשות, ככלל, על בסיס הליך פומבי, תחרותי ושוויוני. הודגש כי הנקודה המכרעת בחוות הדעת איננה דווקא פעולת מינוי בהתאם להליך 'נבחרת הדירקטורים', כפי שעוצב על ידי רשות החברות הממשלתיות, אלא קיומו של הליך פומבי, תחרותי ושוויוני בכל דרך ראויה שהשר ימצא לנכון, כדרך המלך להצעת מועמדים לתפקיד דירקטור בידי השרים הרלוונטיים. כמו כן הודגש, כי הקביעה המשפטית בדבר החובה לקיים הליך פומבי, תחרותי ושוויוני לצורך מינויים של דירקטורים לחברות הממשלתיות נובעת מהמצב המשפטי הקיים. משעה שמדובר בעמדה משפטית אודות המצב החוקי על פי הדין, הגורם המוסמך שעמדתו מחייבת את הרשות המבצעת, לרבות את רשות החברות הממשלתיות שבניהולך, כל עוד בית המשפט לא פסק אחרת, הוא היועץ המשפטי לממשלה. זאת בהתאם לכלל הידוע לפיו חוות דעת מטעם היועץ המשפטי לממשלה בשאלה משפטית, משקפת את המצב המשפטי הקיים, אלא אם כן קבע בית המשפט אחרת (לעניין זה ראו למשל בג"ץ 5124/18 **תנובה מרכז שיתופי לשיווק תוצרת חקלאית בישראל בע"מ נ' שר האוצר**, פסקאות 1-3 לפסק דינו של כב' השופט מזוז וההפניות שם). משכך הם פני הדברים, **יובהר כי הנחיית היועץ שפורטה במכתבי אל השר מיום 14.12.2020 היא שמשקפת את המצב המשפטי החוקי, וחובה עליך לפעול לפיה.**

2. באשר להנחיות המעשיות הנגזרות מחוות הדעת בכל הנוגע לדרך בה תטפל רשות החברות הממשלתיות במועמדים שהוצעו ושיוצעו לכהונת דירקטור על ידי השרים הרלוונטיים מכאן והלאה:

ראשית, אזכיר כי לעניין זה קובעת חוות הדעת שעל השר לפעול בהקדם להשלמת גיבוש הליך נבחרת חדשה ולחילופין לקידום הליך פומבי, תחרותי ושוויוני אחר בגדרו יאותרו המועמדים שיוצעו על ידי השרים לתפקיד. בהתאם, ולאור היות רשות החברות הממשלתיות הגורם המאסדר

והמייעץ בכל הנוגע לחברות ממשלתיות, על הרשות לפעול כדי לסייע לשרים בקידום וגיבוש ההליך במסגרתו יוצעו המועמדים במתכונת פומבית. תחרותית ושוויונית. במסגרת גיבוש ההליך וקביעת הקריטריונים שלפיהם ייבחרו המועמדים שיוצעו לתפקיד, פתוחה בפני השר האפשרות להתייחס להיבטי הגיוון החורגים מן הגיוון המתחייב ממילא לפי החוק ושאותם מבקש השר לקדם ובלבד שמדובר בגיוון רלוונטי.

שנית, וכאמור בחוות הדעת, עד אשר יושלם ההליך לבחירתם של המועמדים שיוצעו לתפקיד בידי השרים, מאגר נבחרת הדירקטורים הקיים הוא המאגר שממנו על השרים להציע מועמדים לתפקיד תוך שניתן יהא להציע מועמדים שמחוץ למאגר הנבחרת באופן חריג ומצומצם על פי אמות המידה המפורטות בחוות הדעת. בהתאם, ובמישור המעשי, ככל שבמזכירות הוועדה לבדיקת מינויים, הפועלת מכוח סעיף 18 לחוק החברות הממשלתיות, תש"ה-1975, ישנם מועמדים שטרם התקבל אישור הוועדה לגביהם, על רשות החברות הממשלתיות לפנות לשרים על מנת שיפרטו את הטעמים המצדיקים את מינויים של המועמדים שהוצעו על ידם מחוץ למאגר הנבחרת הקיים. זאת, במטרה שהוועדה תוכל לבחון את נימוקיהם על פי אמות המידה שפורטו לעניין זה בחוות הדעת.

בברכה,

דינה זילבר

משנה ליועץ המשפטי לממשלה
(משפט ציבורי-מינהלי)

העתק:

חה"כ דוד אמסלם, שר הדיגיטל הלאומי

היועץ המשפטי לממשלה

מר מאיר לוין, המשנה ליועץ המשפטי לממשלה (משפט כלכלי-פיסקלי)

גב' דלית זמיר, היועצת המשפטית לרשות החברות הממשלתיות

מר דני חורין, ממונה בכיר ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מינהלי)

גב' רוני טלמור, ממונה בכירה ייעוץ וחקיקה (משפט כלכלי)

גב' אמוהאי (ציונה) טגניה, ייעוץ וחקיקה (משפט ציבורי-מינהלי)